

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «УКРАЇНОЗНАВЧІ РЕФЛЕКСІЇ СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ»

24 жовтня 2024 р. у м. Києві відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Українознавчі рефлексії сучасних соціокультурних процесів», присвячена 190-й річниці відкриття КНУ імені Тараса Шевченка. Науковці, освітяни, військовослужбовці Сил оборони України та представники громадянського суспільства активно обговорювали низку важливих проблем, які наразі постали перед Україною та її громадянами під час повномасштабної російсько-української війни.

Заявки на участь у Конференції надіслали 36 докторів наук, професорів, провідних наукових співробітників, 55 кандидатів наук (докторів філософії), доцентів, старших дослідників; 22 наукових співробітників без ступеня, 16 аспірантів, 5 студентів, 4 вчителі. В роботі конференції взяли участь представники наукових установ і закладів освіти Києва, Харкова, Запоріжжя, Кривого Рогу, Вінниці, Житомира, Рівного, Чернігова, Черкаса, Луцька, Івано-Франківська, Бердичева, Конотопа, Переяслава, Ірпеня, Яготина та інших міст. Міжнародний рівень конференції підтверджується участю дослідників із США, Великої Британії, Бельгії, Туреччини, Греції, Угорщини, Словаччини.

Відкрив Конференцію ректор КНУ імені Тараса Шевченка проф. **Володимир Бугров**. «Ця Міжнародна конференція – наголосив він, – не лише поважний науковий захід, але й продовження дискусії й діалогу між «Ми» і «Я». Україну підтримує демократичний світ, і ця допомога має не лише військовий,

економічний, фінансовий, дипломатичний, але й гуманітарний характер. Одного разу я подарував поважній німецькій чиновниці уламок російської ракети, який 10 жовтня 2022 р. влучив у стіни Червоного корпусу Університету. Дякуючи за такий «цікавий» подарунок, вона відповіла: «Цей уламок буде лежати на моєму робочому столі аж до завершення російсько-української війни». Така системна міжнародна підтримка свідчить про важливість України як для світу, так і для нас – її громадян. Бажаю вам успішної роботи».

З вітальним словом до учасників Конференції звернулась Голова Оргкомітету, проректор з наукової роботи КНУ імені Тараса Шевченка проф. **Ганна Толстонова**. Вона згадала, що створення у 1992 році Інституту українознавства при філологічному факультеті Університету передусім мало на меті кількісне та якісне розширення наукових українознавчих досліджень, повернення ж НДІ українознавства до КНУ імені Тараса Шевченка відкриває вікно можливостей для інтенсифікації розвитку наукового потенціалу вчених-українознавців. «Нас завжди турбує, що ми залишимо у спадок наступним поколінням. Прямуючи до актових зали, я сфотографувала для себе полиці з книжковими виданнями, підготовленими й оприлюдненими науковими співробітниками Інституту впродовж останніх років, що є великим досягненням... Вчені-українознавці мають налагоджувати тісне та взаємовигідне спілкування зі світом, треба вміти рекламувати себе й себе «продавати».

Федеральне Міністерство освіти Німеччини створило два центри українознавства в університетах Регенсбурга та Франкфурта-на-Одері (Віадрина). Ці два центри будуть опікуватися вивченням української мови, культури, міжнародними зв'язками тощо. Наголошую, що це буде вивчення України і для України. У лютому 2025 року планується візит делегації НДІУ до Регенсбурга задля погодження розробки й створення нових взаємовигідних наукових проєктів і для посилення конкурентоздатності Інституту на міжнародній арені. Ми маємо навчитися пропонувати результати своїх наукових досліджень світовій науковій спільноті».

З вітальним словом від МОН України виступив **Андрій Петровський** – керівник експертної групи з питань державно-приватного партнерства Директорату інновацій і зв'язків науки з реальним сектором економіки МОН України, який побажав учасникам конференції системно і комплексно розглянути найважливіші питання.

Представник НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка в Угорщині **Павло Будаєвський** у своєму привітанні наголосив на важливості співпраці Інституту з українською діаспорою в Угорщині, оскільки вона не лише підтримує місцевих українців, але й допомагає їм зберегти свою етнічну та інтернаціональну самобутність.

Директор НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка проф. **Роман Додонов** повідомив, що традиційна для НДІУ Конференція цього року присвячена 190-й річниці відкриття Київського університету. Вона планувалася як своєрідний «акт злуки» українознавців обох установ. Не випадково перша

секція Конференції присвячена історії розвитку українознавства в КНУ імені Тараса Шевченка. Інші секції тематично відповідають основним напрямкам науково-дослідних робіт, що виконуються в Інституті. Вирішення поставлених науковцями проблем сприятиме актуалізації українознавства для консолідації нації й пришвидшить перемогу над російськими загарбниками.

Після виголошення вітальних слів розпочалося пленарне засідання Конференції.

Доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри історії філософії філософського факультету КНУ імені Тараса Шевченка **Тарас Кононенко** у своїй доповіді «Творчі здобутки і перспективи розвитку українознавства», зокрема, наголосив: «Реорганізації минають, реорганізатори забуваються, а Інститут українознавства залишається. Я працював в Інституті з 2001/2002 по 2013 рік, а з 2013 по 2024 безпосередньо й опосередковано долучаюся до його наукової діяльності. Здобутки нашого Інституту здебільшого випереджали час на 10–15 років. Чи цінувалися вони у час оприлюднення? Але у цьому й полягає доля як відкривачів, так і поціновувачів. Ми були одними з перших, хто запропонував впровадити українознавство в систему дистанційної освіти засобами цифрових технологій. Це був початок 2000-х років. Лише добра пам'ять залишається щодо керівництва Державного фонду фундаментальних досліджень України того часу, відбіркова комісія якого ризикнула підтримати поданий проєкт. Утім, скільки кепкування лунало довкола – відомо лише розробникам. Для більшості «експертів» було гротескно інтегрувати українознавство та

цифрові технології в освіті. Потому Інститут впровадив сім ліцензованих програм підвищення кваліфікації, зокрема українознавства засобами дистанційної освіти. На курсах навчалися представники щонайменше з трьох континентів. Керівники українських шкіл отримували Свідоцтва державного зразка, засвідчені печаткою Інституту українознавства, які давали підстави щодо визнання належної кваліфікації для керівництва закладом, який фінансується з бюджету країни перебування. Затверджені НДР розширювали обрії досліджень і умови їх провадження. Для будь-якої наукової інституції є вкрай важливою матеріальна база, її цілісний майновий комплекс, зокрема для НДІ українознавства – це його будівля, яка відповідає стратегічним завданням провадження українознавчих досліджень та практичного застосування їх результатів. У цій залі, на міжнародній конференції 2024 р., присутні ті працівники, які пригадують планове життя Інституту, коли й наявних площ було замало для проведення конференцій, курсів підвищення кваліфікації, курсів підготовки тьюторів дистанційної освіти у співробітництві з професіоналами-харків'янами (професор В. М. Кухаренко), систематичної навчальної роботи аспірантури, конкурсів для школярів з усієї України і зарубіжжя, конкурсів для молодих вчених-дослідників, видавничої діяльності тощо. Отже, хто спробує позбавити Інститут його цілісного майнового комплексу, приміщення, світлина будівлі якого вже стала візитівкою для України і світового українства, – той навіки згальмує своє ім'я, увійде чорною плямою у ще ненаписану історію українознавства XXI ст....

У свою чергу нам треба посилювати науково-методологічне обґрунтування українознавства, його предмет і об'єкт. Українознавство – наука про Україну і світове українство, центри українознавства дають можливість структурувати українознавчі студії, а їх аналіз допомагає відстежувати центральні динамічні процеси. Одним із головних завдань Інституту завжди була координація зв'язків з українською діаспорою і світовим українством. Я пропоную внести в резолюцію Конференції пропозицію щодо проведення у 2025 році Форуму країн, де українська мова має статус офіційної, щоби підтримати де-юре і де-факто її розвиток і функціонування.

У спільній доповіді *Людмили Филіпович*, докторки філософських наук, професорки, провідної наукової співробітниці відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, та *Оксани Горкуші*, кандидатки філософських наук, старшої наукової співробітниці відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, на тему «Українська гуманітаристика перед сучасними викликами» були порушені важливі проблеми розвитку українських гуманітарних студій в умовах повномасштабного російського вторгнення, яке стало величезним викликом як для Української держави, так і її громадян.

Генеральний директор Національного заповідника «Киево-Печерська лавра» кандидат історичних наук *Максим Остапенко* у доповіді «Киево-Печерська лавра: українська спадщина як інструмент для подолання російських наративів» відзначив, що Заповідник є bastionом у боротьбі з «русским

миром», який пустив глибоке коріння в Києво-Печерській лаврі. Вченим треба переосмислити значення Києво-Печерської лаври у цивілізаційному розвитку не лише України й держави-агресорки, а й цивілізованого світу. «Наразі Києво-Печерська лавра є духовним центром України й уособлює собою єдність віри, науки, освіти, культури та державності. Тому повернення її до українського гуманітарного простору є великим надбанням як влади, так і громадянського суспільства України», – наголосив виступаючий.

Ростислав Радишевський, доктор філологічних наук, професор, академік НАН України, завідувач кафедри поліністики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка, виступив з доповіддю «Київський національний університет імені Тараса Шевченка і Міжнародна школа україністики НАН України: віхи співпраці», у якій проаналізував напрацювання та результати взаємовигідної наукової кооперації між потужними українознавчими центрами.

Володимир Скляр, доктор історичних наук, професор Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України, презентував доповідь «Етномовні наслідки російщення України», у якій проаналізував жажливі результати лінгвоциду щодо української мови, які, зрештою, призвели до звуження ареалу її побутування в Україні й поставили її на межу виживання.

Сергій Петков, доктор юридичних наук, професор кафедри соціальної роботи в військах (силах) Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка, у доповіді «Вознесенський скарб: до проблеми ідентифікації» розповів

про цікаву пам'ятку української історії, пов'язану з сюжетом про загибель київського князя Святослава, за свідченнями літопису «Повісті минулих літ» – «в порогах» Дніпра. Під час будівництва Дніпровської ГЕС і заводів Запоріжжя в районі Павло-Кічкаса був знайдений скарб із великої кількості золотих та срібних речей. Доля цих артефактів виявилася драматичною, вони були передані до Історичного музею Дніпропетровська і розграбовані під час Другої світової війни. Системне вивчення сучасними методами науки не є можливим, що породжує різноманітні гіпотези щодо походження пам'ятки. Дослідники роблять припущення, що знайдені артефакти були трофеями і пов'язують їх зі Святославом, ханом Аспарухом, правителями Хозарського каганату тощо. Доповідач стверджує, що Вознесенський скарб вказує на великий культовий центр кочовиків, де печеніги принесли жертву за перемогу над Святославом.

Володимир Ятченко, доктор філософських наук, професор, завідувач відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка, у доповіді «Специфіка українознавчого знання в системі гуманітарних наук» вкотре наголосив на важливості системного вивчення українознавства. У широкому сенсі українознавство – це сукупність знань і публіцистики про Україну, український підхід, це поєднання секторальних і комплексних методів, коли вони створюють цілісний комплекс, поєднує в собі український світ, українську ідею, українську ментальність, українську волю. Головне завдання українознавства – розглядати свій об'єкт комплексно, через призму всіх причин, які прямо й

опосередковано пов'язані з Україною.

Після перерви розпочалася робота семи секційних засідань. Під час роботи секції I «Розвиток українознавства у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» було виголошено низку доповідей. Серед них особливу увагу привернули виступи:

Галини Александрової, докторки філологічних наук, провідної наукової співробітниці Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського НАН України: «Українознавчі студії професора університету Святого Володимира М. П. Дашкевича»;

Олесі Дзири, кандидатки історичних наук, завідувачки відділу зарубіжної україніки: «Комплектування забороненими українознавчими виданнями відділу спеціального зберігання Центральної наукової бібліотеки Академії наук УРСР в кінці 1960–1970-х роках»;

Мирослави Марущенко, кандидатки медичних наук, доцентки, доцентки кафедри нейрохірургії НМУ імені О. О. Богомольця: «Українознавча діяльність професорів медицини Київського університету св. Володимира XIX – першої половини XX ст.»;

Федора Медвідя, доктора наук в галузі політології, кандидата філософських наук, доцента, професора МАУП, **Марії Черної**, докторки філософії в галузі права, докторантки МАУП та студентки **Аліни Красун**: «Проблема суб'єктності України у творчій спадщині Миколи Міхновського»;

Юрія Фігурного, кандидата історичних наук, старшого дослідника, старшого наукового співробітника відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка:

«Внесок Петра Кононенка у розвиток українознавства у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка».

II секція «Етногенез українського народу у світлі новітніх наукових даних» була присвячена проблемам, що розроблялися дослідниками НДІУ в межах однойменної НДР протягом останніх років. Ці проблеми в своїх доповідях, зокрема, обговорювали:

Людмила Сорочук, кандидатка філологічних наук, старший науковий співробітник відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Національна символіка України як складова патріотичного виховання молоді»;

Андрій Телегуз, кандидат історичних наук, доцент Українського державного університету імені Михайла Драгоманова: «Походження українців з позицій концепції «давньоруської народності»: історіографія російського імперського міфу»;

Олексій Трачук, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Географія праслов'янських племен від Геродота до Нестора»;

Ольга Шакурова, кандидатка історичних наук, старший науковий співробітник відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Ранньосередньовічна теорія походження українського народу Леоніда Залізняка – важлива складова національно-патріотичного виховання».

Під час роботи секції III «Формування української політичної нації» було

виголошено низку доповідей, серед яких варто виділити презентації:

Валентина Крисаченка, доктора філософських наук, професора, провідного наукового співробітника відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Екзистенційна єдність української політичної нації як запорука здолання рашизму»;

Ірини Грабовської, кандидати філософських наук, старшої наукової співробітниці відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка, та Сергія Грабовського, кандидата філософських наук, старшого наукового співробітника Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України: «Геополітична суб'єктність України – одна з найактуальніших проблем сучасного українського соціогуманітарного дискурсу»;

Кирила Грабчака, головного консультанта Апарату Верховної Ради України: «Українські етнічні цінності та цінності західної цивілізації»;

Любові Отрошко, молодшого наукового співробітника відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Міжнародна діяльність Ярослави Стецько та її боротьба за українську державність»;

Надії Турнак, кандидати філософських наук, старшої наукової співробітниці відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Основні тенденції змін в геополітичному ландшафті Європи під час повномасштабної російсько-української війни»;

Миколи Хилька, доктора філософських наук, професора кафедри політології Київського національного

університету імені Тараса Шевченка: «Політичні підвалини консолідації українського суспільства»;

Віталія Чорного, доктора філософських наук, професора, професора кафедри військово-гуманітарних дисциплін Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут: «Напрями підтримання психологічної стійкості військовослужбовців в умовах бойових дій з урахуванням досвіду провідних країн-членів НАТО»;

Леоніда Чупрія, доктора політичних наук, професора, професора кафедри психології, педагогіки та суспільних наук Державного податкового університету (м. Ірпінь): «Геополітична суб'єктність України в умовах сучасних викликів».

IV секція «Збереження та повернення історико-культурної спадщини України» об'єднала археологів, музеєзнавців і пам'яткознавців. Було заслухано доповіді:

Віталія Андрєєва, доктора історичних наук, професора, заступника декана з наукової роботи факультету суспільно-гуманітарних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка: «Популяризація наукових досягнень Етнографічної комісії при ВУАН: чумаки».

Надії Гаврилюк, доктора історичних наук, старшого наукового співробітника, заступника директора з наукової роботи НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Вивчення козацьких старожитностей в археології»;

Романа Додонова, доктора філософських наук, професора, директора НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Підводна спадщина України та проблема її збереження в умовах війни»;

Наталії Ковпаненко, кандидата історичних наук, вченого секретаря Центру дослідження історико-культурної спадщини України Інституту історії НАН України: «Збереження нерухомої мистецької спадщини України: проблеми обліку»;

Володимира Назара, завідувача сектору реставрації творів декоративно-прикладного мистецтва відділу наукової реставрації, консервації та експертизи рухомих пам'яток Національного заповідника «Киево-Печерська лавра»: «Реставрація археологічного текстилю з поховання архімандрита Києво-Печерської лаври Єлисея Плетенецького (†1624)»;

Юрія Свистуна, вчителя Олексіївського ліцею Краснокутської селищної ради Богодухівського району Харківської області: «Іван Гаращенко – меценат першої української гімназії імені Бориса Грінченка в Харкові»;

Юлії Стаднік, аспірантки кафедри українознавства, культурології та історії науки НТУ «Харківський політехнічний інститут»: «Наукова спадщина і повернення із забуття: долі харківських етнологів (К. Черв'яка, Я. Риженка, Б. Пилипенка)»;

Ольги Яреми-Винар, кандидатки історичних наук, наукового співробітника Українського музею в Нью-Йорку, США: «Історико-культурні цінності України на прикладі колекції історичних гобеленів у фондах Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків».

Під час роботи секції V «Міжконфесійний діалог в Україні в умовах сучасних викликів» було виголошено низку доповідей, зокрема:

Галини Лозко, докторки

філософських наук, професорки, провідної наукової співробітниці відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Деформації поняття «міжконфесійного діалогу» як політична проблема»;

Світлани Кагамлик, докторки історичних наук, старшої наукової співробітниці, провідної наукової співробітниці НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Ідеологічна агресія московського патріархату як складова російсько-української війни: шляхи і форми протидії»;

Ольги Недавної, кандидатки філософських наук, старшої наукової співробітниці Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України: «Київські різдвяні традиції як маніфестації духовного опору українців серед радянської дійсності»;

Віктора Ужви, аспіранта кафедри філософії та релігієзнавства Київського столичного університету імені Бориса Грінченка: «Міжконфесійний діалог в Україні в умовах війни».

Секція VI «Українознавство в процесі збереження та відтворення ідентичності українства за кордоном» працювала в онлайн форматі, завдяки чому вдалося поєднати українознавців різних країн і, зокрема, заслухати виступи:

Діни Демір, менеджерки зовнішньокультурної діяльності НАКККіМ, представниці НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка в Туреччині: «Українська діаспора у Туреччині»;

Ірини Краснодемської, кандидатки історичних наук, завідувачки відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Діяльність шкіл українознавства в США по формуванню національної

свідомості української молоді (2014–2023)»;

Катерини Настоящої, кандидатки соціологічних наук, доцентки, завідувачки відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Як діє російська пропаганда на Заході в середовищі українських біженців і діаспори: факти і протидія»;

Андрія Петровського, аспіранта НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Взаємодія з українською діаспорою як складова сучасної державної політики в гуманітарній сфері»;

Ольги Сovenко, кандидатки соціологічних наук, представниці НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка у Великій Британії: «Family Roles and Identities Change in Ukrainian Families in 2022–2024».

Серед доповідачів секції VII «Українознавство vs «русский мир»» особливу увагу привернули виступи:

Тетяни Бевз, докторки історичних наук, професорки, старшої наукової співробітниці відділу української філології та освітніх технологій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Національно-патріотичне виховання як предмет наукових досліджень: історичні аспекти та сучасні підходи»;

Наталії Безсмертної, молодшої наукової співробітниці відділу української філології та освітніх технологій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Шляхи вдосконалення державної мовної політики у східних та деокупованих територіях України в контексті збереження та зміцнення національної ідентичності»;

Ганни Богданович, провідного фахівця відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства

КНУ імені Тараса Шевченка: «Українознавство як важлива складова конструювання українського світу та його роль у боротьбі з «русским миром»»;

Миколи Васьківа, доктора філологічних наук, професора, старшого наукового співробітника відділу української філології та освітніх технологій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: ««Ніщо не буде так, як раніше...»: мілітарна література про світ новий після війни»;

Олени Газізової, кандидатки історичних наук, завідувачки відділу української філології та освітніх технологій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Утвердження української національної ідентичності молоді в умовах російської агресії (на матеріалах проекту НДІУ «Міжнародний конкурс з українознавства для учнів 8–11 класів закладів загальної середньої освіти»)»;

Сергія Губського, молодшого наукового співробітника відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Життєвий та бойовий шлях воїна ЗСУ Ігоря Трофимчука як приклад звитяги та героїзму українських захисників»;

Тамари Усатенко, доктора педагогічних наук, старшого наукового співробітника: «Єдність традиції та інновації в спільноті школи-родини Полтавщини»;

Юрія Фігурного, кандидата історичних наук, старшого дослідника, старшого наукового співробітника відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Роль українознавства у посиленні національно-патріотичного виховання українських громадян для протидії «руському миру» в умовах війни».

Олега Чиркова, молодшого

наукового співробітника відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Моделі можливого розвитку етнічної конструкції української нації упродовж наступних 10 років»;

Юліани Шинкарик, молодшого наукового співробітника відділу української філології та освітніх технологій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: «Реалізація державної мовної політики у східних та деокупованих територіях України: комплексні заходи».

За підсумками роботи учасники Конференції прийняли ухвалу:

1. НДІ українознавства як самостійний міждисциплінарний підрозділ КНУ імені Тараса Шевченка має виконувати функції координатора українознавчих студій в Університеті і стати репрезентантом українськості за кордоном.

2. В рамках попередніх домовленостей ректорату КНУ імені Тараса Шевченка з керівництвом Регенсбурзького університету налагодити активну співпрацю НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка з нещодавно відкритим українознавчим Центром «Denkraum Ukraine».

3. Розширити сферу державної співпраці із закордонним українством: зробити співпрацю з громадськими осередками українського зарубіжжя частиною державної політики.

4. Активізувати співпрацю НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка з МЗС України щодо роботи з українською діаспорою.

5. Розширити кількість закордонних філій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка і посилити українознавчі практики з метою утвердження національної ідентичності молоді як

чинника консолідації українського суспільства.

6. Активізувати співпрацю з навчальними і громадськими осередками українського зарубіжжя у сфері надання їм науково-методичного забезпечення і обладнання куточків українознавства.

7. Звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією підтримати клопотання НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка провести у квітні 2025 р. Форум країн, де українська мова має статус офіційної, щоби підтримати де-юре і де-факто її розвиток і функціонування, а з метою забезпечення матеріальної бази цього важливого наукового заходу залишити за Інститутом майновий комплекс по вулиці Ісаакяна, 18 у місті Києві.

8. Зберегти і розширити мережу українознавчих інституцій в Україні.

9. Враховуючи, що проблематика досліджень НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка сприятиме забезпеченню національних інтересів та безпеки України, звернутися до Міністерства оборони України та Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка з пропозицією надання матеріалів, які можуть бути використані під час проведення виховної роботи в рамках національно-патріотичної підготовки особового складу Збройних сил України.

10. Посилити українознавчу складову в навчальному процесі гуманітарних і природничих ЗВО України.

11. Посилити співпрацю з інституціями НАН України, зокрема з Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, у сфері підготовки і видання творчої спадщини української діаспори.

12. Зважаючи на важливість розвитку українознавчих студій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, різнопрофільну діяльність НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка як міждисциплінарної структури, наукову і громадську активність працівників Інституту в Україні й за кордоном і водночас дуже обмежене фінансування науково-дослідних тем, ініційованих НДІ українознавства, рекомендувати керівництву Університету звернутися до МОН України з пропозицією надати Інституту окреме базове фінансування.

Тези виступів і повідомлень учасників наукового форуму активно збиралися до 1 листопада 2024 р., після чого були оприлюднені в електронній збірці на сайті НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка: Українознавчі рефлексії сучасних соціокультурних процесів: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 190-й річниці відкриття Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(м. Київ, 24 жовтня 2024 р.). Київ: НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка, 2024. 356 с. URL: <https://ndiu.knu.ua/elektronna-biblioteka/materiali-mizhnarodnoji-naukovo-praktichnoji-konferentsiji-ukrajinoznacchi-refleksiji-suchasnikh-sotsiokulturnikh-protsesiv>

Провідний фахівець відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка Г. Богданович здійснила фотофіксацію Конференції.

Юрій ФІГУРНИЙ

orcid.org/0000-0002-6463-0920

кандидат історичних наук,

старший дослідник,

старший науковий співробітник

НДІ українознавства

КНУ імені Тараса Шевченка

Ганна БОГДАНОВИЧ

orcid.org/0009-0007-4416-687X

провідний фахівець

НДІ українознавства

КНУ імені Тараса Шевченка